

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.005/2024/4.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Farnas József ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperesi szervezet neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Varga Imre ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Munkaviszony megszüntetés jogellenességére alapított kártérítési átalány, végkielégítés és jubileumi jutalom

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 7.M.70.017/2023/25/I.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 7.M.70.017/2023/26.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 108 607 (száznolcezer-hatszázhet) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 273 656 (kettőszázhetvenháromezer-hatszázötvenhat) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes közhasznú egyesület. Elnöki tisztségét 2020 szeptemberéig (személy 1) látta el, akit 2020. december 18-án (személy 2) az egyesület korábbi alelnöke váltott.

[2] (Személy 2) elnöki tisztsége idején (személy 1) az alperes elnökségének tagja volt 2021. március 12-i lemondásáig. Ezen időpontig kapcsolata az őt követő (személy 2) elnökkel megfelelő volt, lemondására azért került sor, mert egy számvevőszéki ellenőrzés miatt az egyesület számlarendjét meg kellett újítani, valamint a közbeszerzési szakértő tanácsára az általa kiírt közbeszerzést érvényteleníteni kellett.

[3] A 2022. országgyűlési választásokon (személy 2) elnök (személy 3) országgyűlési képviselőjelöltet támogató nyilatkozatot tett, annak alperesi egyesületet támogató tevékenysége miatt. (személy 2) ezen nyilatkozatát a (szövetség neve) (továbbiakban: (szövetség rövid neve)) szakemberei közvetlen politikai tevékenységként értékelték és (személy 2) elnöki tevékenységének további folytatása esetén a szövetségtől származó támogatás megvonását helyezték kilátásba, amelynek hatására (személy 2) az elnöki tisztségéről 2022. április 9-én lemondott. Őt e tisztségben 2022. május 2-től ismét (személy 1) váltotta.

[4] Az alperes fenntartója a 2021 januárjától önálló jogi személyként működő, (település 1 neve)-i székhelyű (szolgálat neve)-nek, amelynek intézményvezetője (személy 4) volt.

[5] Szintén az alperes szervezeti egysége volt, de nem önálló jogi személyként működött a (település 1 neve)-i székhelyű (intézmény neve), amelyet (személy 5) vezetett.

[6] Az alperes volt a fenntartója a szintén nem jogi személyként működő (település 1 neve)-i székhelyű (szolgálat 2 neve)-nek, valamint a (település 2 neve)-i székhelyű

(szolgálat 3 neve)-nek, amelyeknek a perbeli időszakban a felperes volt az intézményvezetője.

Ez utóbbi intézmény vezetője volt korábbi elnöki megbízatása alatt (személy 1), ekkor a felperes az intézményvezető-helyettesi feladatokat látta el. 2022 januárjától a két intézmény, integrációjuk miatt egy intézményként működtek tovább.

[7] A felperes 2002. és 2008. között már állt az alperes alkalmazásában, majd 2011. augusztus 1-től az (szolgálat 2 neve)-nél szolgálatvezető munkakörbe került alkalmazásba, míg a (település 2 neve)-i Lakóotthonban szolgálatvezető-helyettesi és ezen felül egyéb feladatokat is ellátott. Utolsó havi távolléti díja bruttó 707 732 forint volt.

[8] A felperes (személy 2) elnöki megbízása alatt, tőle, mint a munkáltatói jogkör gyakorlójától munkabér kiegészítésben részesült. (Személy 2) lemondásáig élvezte a felperes támogatását és bizalmát.

[9] (Személy 1)-nek az elnöki tisztségbe történő visszatérését követően a felperessel, valamint más középvezetőkkel való kapcsolatában változás állt be. Az elnök a középvezetőkkel távolságtartásra törekedett, személyes (közösségi média neve) profiljáról ezen személyeket ismerősként törölte. Az értekezletek alkalmazásával a középvezetők beosztottjaival közvetlenebb volt, valamint az elnöki és a középvezetői szint közé kialakított egy irodavezetői pozíciót, amelybe fiát, (személy 6)-ot szerződtette. A szervezeti kommunikáció során elsődlegesen a szervezeti egységek beosztotti szintjétől igyekezett tájékozódni. (Személy 1) nehezményezte a felperes és (személy 5) részére (személy 2) által megállapított munkabér kiegészítés összegét, amelyre tekintettel 2022. év végén e két munkavállalót nem részesítette év végi jutalomban, ennek okáról 2022. december 5. napján kelt e-mail üzenetében tájékoztatta az érintett munkavállalókat.

[10] Az alperesi tagintézmények közül a köznevelési intézmény vezetőjének, (személy 4)-nek a munkaviszonya – elnöki kezdeményezésre – 2022 augusztusában közös megegyezéssel szűnt meg.

Az alperes főkönyvelőjének, (személy 7)-nek a munkaviszonya 2022. június 3-án munkavállalói felmondással került megszüntetésre.

(Személy 5) pedig a felperes azonnali hatályú felmondásának ismeretében kezdeményezte jogviszonyának közös megegyezéssel történő megszüntetését, amelyet az alperes nem fogadott el, így az ő jogviszonya 2023 januárjában munkavállalói felmondással szűnt meg.

[11] (Személy 8) fogyatékkal élő ellátott a (település 2 neve)-i lakóotthonban került elhelyezésre. Elhelyezésére határozott idejű szerződést kötött az intézménnyel, első alkalommal 2018. augusztus 3-tól 2021. szeptember 1-ig, majd 2021. szeptember 2-től 2023. április 30-ig terjedő időre. Az ellátott az intézményi ellátást térítési díj ellenében vette igénybe. Mindennapi ügyintézésében édesanyja támogatta. A nyári szünetek időszakában rehabilitációs szabadság címén volt távol, 2020. június 9-től 2020. december 31-ig szintén távol volt az intézménytől.

[12] (Személy 8) 2021. október 9-én egy konfliktus miatt a (település 2 neve)-i lakóotthont elhagyta, amelynek során végleges búcsút vett környezetétől. A felperesnek az ellátott édesanyjával történő egyeztetése eredményeként tisztázódott, hogy az ellátott orvosi jellegű rehabilitációját követően az intézménybe történő visszatérés lehetősége biztosítva van számára. Az ellátott után a térítési díj 2021. szeptember végéig került megfizetésre, ezt követően térítési díjat utána nem fizettek.

[13] A (Személy 8) intézményi ellátása tárgyában létrejött szerződést a felek a 2022. október 26. napján kelt közös megegyezéssel 2022. október 31. napjával megszüntették.

[14] A felperes (személy 8)-t 2021. október 9-ét követően 2022. december 31-ig az ellátottak létszámában tartotta, így a (település 2 neve)-i lakóotthon vonatkozásában az ellátottak száma 6 főben került lejelentésre.

[15] Az alperesnek, mint fenntartónak az egyes intézmények vonatkozásában a normatív támogatást november 30-ig kellett megigényelni és a tárgyévet követő január 31-ig kellett a Magyar Államkincstár felé elszámolni. A lejelentett létszámadatok vonatkozásában a naptári év során több alkalommal is lehetett módosítással élni, valamint önrevízióknak is volt helye. Az igénylés, valamint az elszámolás alapjául a felperes az un. KENYSZI-rendszerben naponta rögzítette a napi ellátotti adatokat, valamint tárgy hónapot követő hónap elején a teljesített feladatmutatókról rövid beszámolót adott az alperes elnökének. Ennek megfelelően a felperes az alperes új elnöke felé 2022. május 5., június 7., július 11., augusztus 3., szeptember 12., október 6. és november 4. és december 6. napján nyújtott beszámolót, utolsó alkalommal a 2022. november 30-ig terjedő időszak vonatkozásában, amelyek keretében minden esetben a (település 2 neve)-i lakóotthon tekintetében 6 fő tényleges létszámot közölt.

[16] Az alperes 2023. január 9-én meghallgatást tartott, amelynek tárgya a helytelen adatszolgáltatás alapján történő jogosulatlan normatív támogatás igénylése és a felperes beosztottakkal szembeni kifogásolható magatartása volt. A felperes a normatív támogatással kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy az előző elnökkel (személy 2)-vel, valamint a korábbi gazdasági vezetővel (személy 7)-tel szóban történt megállapodás alapján az ellátottak után a rehabilitációs szakvélemény érvényességének időtartamáig igénylik a normatívát, ez pedig (személy 8) ellátott esetében 2023 márciusában járt volna le. Ezzel kapcsolatban (személy 1) elnök azt kifogásolta, hogy erről őt nem tájékoztatta és ennek a gyakorlatnak megfelelően készítette elő a 2023. évi normatíva igénylést is. A napi jelentésben a TEVADMIN-rendszerben is 6 főt jelentett le 2022 decemberében is. Az alperes vezetője az esetleges szóban rögzített intézményi gyakorlat vonatkozásában nyilatkoztatni kívánta (személy 2)-t és (személy 7)-t, amelyre azonban nem került sor.

A felperes fenntartotta azon hivatkozását, hogy a normatívát addig lehet igénybe venni, amíg a rehabilitációs szakvélemény érvényes, vitatta továbbá, hogy a kollegákkal nem megfelelő hangnemben beszélne, vagy bárkivel kivételezne.

(Személy 9) nyilatkozata alapján rögzítésre került, hogy (személy 8) ellátott intézményi jogviszonya 2022 decemberében került megszüntetésre.

[17] Az alperes első alkalommal 2023. január 11. napján kelt azonnali hatályú felmondással a felperes munkaviszonyát megszüntette. Ezen megszüntető okiratot az alperes a munkakör átadás-átvétele, az adatok javítása, illetve az önellenőrzés lebonyolíthatósága érdekében visszakérte.

[18] A felperes 2023. január 12. és 19. napja között a KNYESZI-rendszerben vezetendő napi nyilvántartási adatokat visszamenőlegesen 6 főről 5 főre javította, és a 2022. évi gondozási és ételmezési napok számát a TEVADMIN-rendszerben 2022. október 27-től kezdődően visszamenőlegesen 5 főben véglegesítette a (település 2 neve)-i lakóotthon vonatkozásában.

[19] Az alperesi fenntartó 2023. január 31-ig önellenőrzéssel élt 2021. október 1. napjától kezdődően, amelynek lényege szerint a kapott támogatást jogalap nélkülinek minősítette és kötelezettséget vállalt annak visszafizetésére. Ezt követően államkincstári ellenőrzés is készült.

[20] Az alperes a felperes munkaviszonyát 2023. január 24-én azonnali hatállyal megszüntette az alábbi indokolással: „Ön megtevésztette munkáltatóját (Mt. 6. §) azzal, hogy a (szolgálat 3 neve) keretében működő Lakóotthonának költségvetési támogatási igénylésekor nem a valós létszámadatokról tájékoztatta a munkáltatót és eggyel több főre igényelte a költségvetési támogatást (normatíva), mint ahány fő a lakóotthonban ténylegesen lakott. A meghallgatáson, amelyről jegyzőkönyv is készült Ön elismerte, hogy az az egy fő nem lakott a lakóotthonban 2021 októberétől 2022 decemberéig, ezzel a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, illetve súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegte.”

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[21] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1 297 509 forint felmondási időre járó távolléti díj és 2 123 196 forint végkielégítés, valamint ezen összegek után 2023. február 1. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint a csatolt megbízási szerződés alapján 300 000 forint + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére.

[22] Érvényesíteni kívánt jogként hivatkozott a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 7. § (3) bekezdés a) és b) pontjában, 64. § (2) bekezdésében, 78. § (1) bekezdés a) pontjában, 82. § (3) bekezdés a) és (4) bekezdésében foglaltakra, késedelmi kamatkövetelés vonatkozásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. §-ára.

[23] Álláspontja szerint az alperes részéről a munkaviszonya azonnali hatállyal történő megszüntetése jogellenes volt, mert az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettségszegést nem valósította meg, azt sem szándékosan, sem súlyosan gondatlanul nem követte el, valamint az alperes által állított kötelezettségszegés jelentős mértékű sem lehet.

[24] Hivatkozott továbbá arra, hogy a felmondás indoka a valóságnak nem felel meg, mert a munkaviszony megszüntetés valós oka az volt, hogy a felperes a korábbi elnököt, (személy 2)-öt támogatta, az új elnök pedig szisztematikusan megkezdte a korábbi elnököt támogató középvezetők eltávolítását. Ezt alátámasztandó hivatkozott arra, hogy személyes (közösségi média neve) profiljáról az ismeretséget ezen személyekkel megszüntette, őt középvezető közül a felperessel együtt négy távozott rövid időn belül az alperesi szervezettől. Álláspontja szerint az alperes folyamatos nyomásgyakorlás alatt tartotta a vezetőket, irritálták a korábbi elnök által megemelt intézményvezetői javadalmazások is.

[25] Érvelése szerint az alperes fenti magatartása a munkaviszony megszüntetésekor az Mt. 7. § (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt joggal való visszaélést is megvalósította, amelynek vonatkozásában hátrányként az elbocsátását jelölte meg, míg az elbocsátás tényleges okaként a korábban már hivatkozott munkabér kiegészítést, a korábbi elnökhöz fűződő jó és támogató kapcsolatot, valamint a középvezetői szint eltávolítására kapott megbízást jelölte meg. Ezen körülmények, valamint az elbocsátása közötti összefüggés vonatkozásában az ellenbizonyítás álláspontja szerint az alperest terheli.

[26] Állította, (személy 8) ellátott 2021. október 8-tól 2022. október 31-ig rehabilitációs szabadságon volt, amely fejlesztés is a rehabilitáció része, így erre az időszakra igényelhető volt utána az állami támogatás. Vitatta, hogy (személy 8) 2021 októberében véglegesen, a visszatérés szándéka nélkül hagyta volna el az intézményt. Ellátotti jogviszonya az intézménnyel a 2022. október 26. napján kelt közös megegyezéssel került megszüntetésre 2022. október 31. napjára.

[27] Hivatkozott a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény (a továbbiakban: 2022. évi Költségvetési tv.) 9. melléklet II.1.4. pontjában foglaltakra, amely szerint a gondozási napok számításánál az ideiglenesen – egészségügyi vagy egyéb okból – távollévőket is figyelembe kell venni. Ez alapján (személy 8) ellátott után a támogatás igénylése jogszerű volt, 2020-ban hasonló megoldást alkalmaztak ugyanezen ellátott esetében, amelyet a Magyar Államkincstár ellenőrzött és szabálytalanságot nem állapított meg. Az ellátott után az alperes intézményi gyakorlata szerint a rehabilitációs szakvélemény érvényességi idejére lehetett a támogatást igényelni, ha az ellátott érvényes és hatályos megállapodással rendelkezett. Évente négy alkalommal van lehetőség a normatív támogatás iránti igény korrekciójára.

[28] A 2023. január 9-i meghallgatás kapcsán előadta, hogy arról előzetes értesítést nem kapott, a jelenlévők személye pszichés nyomást eredményezett, sokkszerűen hatott rá, szubjektív érzete volt az, hogy jogszerűtlenül járt el. Álláspontja szerint amennyiben kötelezettségszegése megállapítható is lenne, az csak 2022. október 31. napját követő időszakra vonatkozhat, jelentős mértékűnek pedig azért sem tekinthető, mert az gond nélkül korrigálható volt. Hivatkozott továbbá arra, hogy a közös megegyezéssel megszüntetés kapcsán a felmondási időt is figyelembe véve tüntette fel további egy hónapra a jogosultat igénybe vevőként.

[29] Nem vitatta, hogy a 2022. október 26-át követő időszak vonatkozásában – a munkáltató utasításra – maga végezte el a szükséges önrevíziót. Hangsúlyozta, a térítési díjakkal kapcsolatos számlázási tevékenység ellátása nem az ő kompetenciájába tartozott.

[30] Az alperes ellenkérelme a felperes keresetének elutasítására, az alperes perköltségben történő marasztalására irányult, amelynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rend.) 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján kérte megállapítani azzal, hogy jogi képviselője áfa fizetésére köteles.

[31] Védekezése szerint a felperes az Mt. 6. § (1), (2) és (4) bekezdésébe ütközően tájékoztatási kötelezettségét megszegte, valamint az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontját, és a munkaköri leírásban foglalt előírásokat a havi beszámolók, valamint a TEVADMIN napi rendszerezésű nyilvántartások nem megfelelő vezetésével megszegte.

[32] Álláspontja szerint (személy 8) az ellátotti jogviszonyát 2021. október 8-án azonnali hatállyal megszüntette, amelyet alátámaszt, hogy a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 28. § (3) bekezdése szerinti távollét idejére a 100 %-os térítési díjat nem fizette meg.

[33] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a felperes a TEVADMIN-rendszer adatain túl havonta készített beszámolót az alperes elnöke számára, amelynek során a (település 2 neve)-i lakóotthon tekintetében végig 6 fő tervezett és tényleges létszámot jelentett le, annak ellenére, hogy az ellátott 2022. évben egyetlen napot sem volt ellátottja a lakóotthonnak, sőt a nappali nevelési intézményben is lejelentésre került 2022. július 8-ig.

[34] Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettségszegés jelentős mértéke körében hivatkozott a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 58/A. § (2a) – helyesen – (2h) bekezdés b), c) pontjában foglalt jogkövetkezményként arra, hogy a valótlannal feltüntetett igénybevevő, vagy a működésre, a támogatásra vonatkozó, esetleg más szabály megszegése a szociálpolitikáért felelős miniszter részéről szociális alapszolgáltatás esetén a befogadás kormányrendeletben foglaltak szerinti visszavonását vonhatja maga után.

[35] A 2020-as MÁK ellenőrzés kapcsán előadta, hogy az kizárólag iratok alapján történt, míg az általa kezdeményezett önellenőrzés során vállalta a különbözet és esetleges jogkövetkezmények megtérítését 2021-es évre visszamenőleg.

[36] Álláspontja szerint a felperes nem a tényleges létszámot jelentette le a KNYESZI-rendszerében, a rehabilitációs szabadság tényét már csak a keresetlevélben hivatkozta és nem adott magyarázatot arra, hogy a 2022. novemberi hónapra december 6-án miért 6 fő tényleges létszámot jelentett le.

Az elsőfokú bíróság ítélete és jogi indokai

[37] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként 2 123 196 forint végkielégítést és 1 297 509 forint átalány kártérítést, valamint ezen összegek után 2023. február 1-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot és 178 807 forint perköltséget. Megállapította, hogy a 230 724 forint mérsékelt összegű eljárási illeték az állam terhén marad.

[38] Rögzítette, hogy a perben a (település 2 neve)-i lakóotthonnal kapcsolatos normatív támogatás igénylését megalapozó létszámadattal összefüggő nyilvántartás-vezetés, adatszolgáltatás és tájékoztatás kérdésében kellett a bíróságnak a tények és az azonnali hatályú felmondásra vezető jogkövetkeztetés kérdésében állást foglalnia.

[39] E körben felhívta a 2022. évi Költségvetési tv. 43. § (1) bekezdés b) pont, 9. melléklet II. rész 1.4. pontjának rendelkezéseit. Kifejtette, hogy törvény 9. melléklet II.1.4. pontja alapján az ügy eldöntése szempontjából annak a körülménynek van jelentősége, hogy az intézmény végleges elhagyása (személy 8) ellátott részről mikor következett be.

[40] Ennek kapcsán elsődlegesen irányadónak a 2022. október 26-án kelt közös megegyezéssel megszüntető okiratot, valamint az abban foglaltakat alátámasztó felperes és az ellátottat segítő édesanya közötti üzenetváltásokat tekintette, amelyből azt a következtetést vont le, hogy egyrészt a felmerült a problémák rendezése után lehetőség van az ellátott visszatérésére, azaz a szerződés nem szűnt meg, másrészt a 2022. október 12-i válasz alapján vált egyértelművé, hogy az ellátott véglegesen el kívánja hagyni az intézményt. Kitért arra is, hogy az ellátottal történő üzenetváltások a 2021. október 9-i végleges távozás szándékát meggyőzően nem bizonyították azért sem, mert azok mellőzték a részére szokásosan segítséget nyújtó édesanyjai nyilatkozatokat. A fentiek, valamint az alapján, hogy az intézmény fenntartotta az ellátott számára a helyet és a megszüntetéssel kapcsolatos dokumentáció is 2022 októberében kelt, az abban foglalt 2022. október 31-i időpontot fogadta el az intézményi ellátási jogviszony megszűnése időpontjának. Kifejtette azt is, hogy az intézmény végleges elhagyásának megállapítása és megítélése szempontjából nincs jelentősége a térítési díj megfizetésének sem.

[41] Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy az alperes nem igazolta, hogy az intézmény végleges elhagyásának szándéka a közös megegyezéssel megszüntető okirattal szemben már 2021 októberében megtörtént volna.

[42] Kitért arra is, hogy a felperes által hivatkozott a normatív támogatás igénylésével kapcsolatos intézményi gyakorlatot az alperes az általa lefolytatott eljárásban nem tisztázta, ez pedig munkáltatói utasításként a munkavállalói védekezésre alkalmas körülmény lehet.

[43] Utalt továbbá arra is, hogy azon felperesi védekezés, miszerint a közös megegyezéssel megszüntetést követően felmondási idő állt fenn, nem foghat helyt, így a 2022. december 6. napján kelt, a teljesített feladatokról szóló beszámolóban a (település 2 neve)-i

lakóotthon tekintetében a 6 fő feltüntetése már egyértelműen nem felelt meg a támogatási tárgyú jogszabályoknak.

[44] Mindezeket összességében értékelve az elsőfokú bíróság a felperes kötelezettségszegését csak 2022. október hónapot követően állapította meg a támogatással kapcsolatos költségvetés és támogatás tárgyú jogszabályok megsértésében. Ezen felperesi kötelezettségszegést lényegesnek értékelte, a kifogásolt időszaknak a felmondásban szereplőkhöz képest lényegesen rövidebb voltára, valamint a módosítás és önrevízió lehetőségére figyelemmel azonban azt nem minősítette jelentős mértékűnek.

[45] Utalt arra is, hogy az alperes rendszerint pénteki napokon ellenőrzésre érkező elnöke a viszonylag kicsi létszámú (település 2 neve)-i lakóotthon ellátottainak száma vonatkozásában 2022. május 2-től több esetben meggyőződhetett volna a létszámkérdésről. Ezen körülmény is azt támasztja alá, hogy a kötelezettségszegés nem volt jelentős mértékű.

[46] Tekintettel arra, hogy a felmondás okát valósnak értékelte, ezért vizsgálta a felperesi hivatkozás alapján az Mt. 7. § (3) bekezdésébe foglalt joggal való visszaélést.

[47] Álláspontja szerint a felperes az őt, mint az igény érvényesítőjét terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett azzal, hogy egyrészt a hátrányt az azonnali hatályú felmondás csatolásával, másrészt a tilalom megsértésének alapjául szolgáló tényeket az általa e körben előadottak tanúvallomásokkal történő alátámasztásával bizonyította. Utóbbi tekintetében álláspontját részletesen kifejtette az alábbiak szerint.

[48] Az alperes elnökének személyes meghallgatása és tanúk vallomásai alapján megállapította, hogy az alperes jelenlegi elnöke, (személy 1) és a korábbi elnök, (személy 2) között a kapcsolat a közbeszerzési pályázat érvénytelenítéséig jó volt, ezt követően azonban már nem álltak szóba egymással.

[49] Tanúvallomások és a 2022. december 5-i év végi jutalom mellőzését indokoló e-mail alapján arra a megállapításra jutott, hogy az alperes elnöke túlzottnak és nehezen teljesíthetőnek tartotta a középvezetők munkabér-kiegészítéssel megemelt díjazását, míg a meghallgatott tanúk vallomása alapján igazoltnak találta azon hivatkozást is, hogy az új elnök visszatérésétől kezdődően cél lehetett a közvetlenség mellőzése, valamint a korábbi vezető felé lojális középvezetők eltávolítása. Ezt támasztja alá a nagy számú középvezetői munkaviszony-megszüntetés és azok szoros időbeli összefüggése is.

[50] Értékelte továbbá, hogy a (közösségi média neve) oldalról ismerősként való törlés tényét az alperes új elnöke nem vitatta, de azt tanúvallomás is alátámasztotta.

[51] Indokolása szerint a joggal való visszaélésre alapított hivatkozás körében annak van jelentősége, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetése, mint hátrány és a tilalom alapjául szolgáló tények előadása között reális okozati összefüggés lehet.

[52] E reális összefüggést az alperes nem tudta kizárni, az Mt. 7. § (3) bekezdés b) pontjában megkövetelt okozati összefüggés hiányát tehát nem tudta megnyugtatóan bizonyítani.

[53] Mindezek alapján az alperes azonnali hatályú felmondását mindkét jogalap alapján jogellenesnek minősítette. Ennek jogkövetkezményeként kötelezte az alperest 55 nap felmondási időre járó távolléti díj, valamint 3 havi távolléti díjnak megfelelő végkielégítés és ezen összegek után a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetésére.

[54] Kitért arra, hogy a felperes elismerő nyilatkozatára tekintettel informatikus szakértő kirendelését mellőzte.

[55] A perköltség viseléséről a felperes részbeni elállására tekintettel a pernyertesség-pervesztesség arányában rendelkezett.

Az alperes fellebbezése, a felperes fellebbezési ellenkérelme

[56] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalása érdekében. Perköltségként az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíjra tartott igényt azzal, hogy jogi képviselője áfa fizetésére köteles. Az illetékmentességre vonatkozó nyilatkozatát a fellebbezés mellékleteként csatolta.

[57] A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés c) pontjában jelölte meg, megsértett jogszabályhelyként hivatkozott az Mt. 7. § (3) bekezdésében és 78. § (1) bekezdésében, valamint a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglaltakra.

[58] Hivatkozott arra, hogy a munkáltató előzetes meghallgatása során a felperes elismerte, hogy költségvetési támogatás igénylésekor nem a valós létszámadatokról adott tájékoztatást a munkáltatónak, amely a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségének szándékos, illetve súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben történő megszegését jelentette.

[59] A Szocvtv. 74. § (1) bekezdését, valamint 85/A. § (3) bekezdés a) pontját és (4) bekezdését, továbbá a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdését és (6) bekezdését a Korm. rend. 28. § (3) bekezdését, 31. § (1)-(3) bekezdéseit a Szocvtv. 102. § (1)-(5) bekezdését idézve rámutatott, a rehabilitációs szabadság jogszerű igénybevételének és ez alapján a normatíva jogszerű lehívásának a feltételei nem álltak fenn, ugyanis az ellátott a távolléte idejére bizonyítottan nem fizetett térítési díjat, a felperes pedig nem alkalmazta ennek jogkövetkezményeit, az e körben őt terhelő kötelezettségeknek nem tett eleget, illetve az ellátott véglegesen elhagyta az intézményt. Az ellátottal kötött megállapodás, a Szocvtv.,

valamint a házirend alapján az intézményvezetőnek a jogviszony megszűnése esetére kötelező feladatai is voltak, amelyeknek szintén nem tett eleget.

[60] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelve helytelenül állapította meg a tényállást és abból helytelen jogi következtetésre jutott. Az ítélet a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésébe ütközik, mivel az indokolás nem támasztja alá a döntés megalapozottságát. Az elsőfokú bíróság nem reflektált megfelelően a per tárgyára vonatkozó, a felek ezzel kapcsolatos nyilatkozataira és bizonyításaira.

[61] Rámutatott, hogy a felperes kereseti kérelmében a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét a felmondás okának valótlanságában, a jogviszony megszüntetésével való okozati összefüggés hiányában, valamint a kötelezettségszegés hiányában jelölte meg. Ezzel szemben az alperes rámutatott, hogy a vezető beosztású munkavállalónak az együttműködési kötelezettségét szigorúbban kell megállapítani, ennek keretében pedig azt is, hogy a szándékosan vagy súlyos gondatlansággal elkövetett kötelezettségszegés lényeges vagy nem lényeges. Álláspontja szerint az ítélet tévesen veti fel az alperesi elnök felelősségét az ellenőrzés elmulasztásában oly módon, hogy a felperes felelősségét nem említi. Ez pedig ellentmond az alperesi nyilatkozatoknak, az alperes által csatolt okiratokban megállapított tényeknek és a felperes által is idézett együttműködésre vonatkozó nyilatkozatoknak.

[62] Utalt arra is, hogy a lakóotthon végleges elhagyásának szándékára vonatkozóan kezdeményezte a nevezett lakó személyes meghallgatását, amelyet az elsőfokú bíróság nem fogadosított.

[63] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének [49] bekezdésében tévesen elemzi az állami támogatás jogosultságát, mint ahogy azt a körülményt is, hogy az időlegesen távollévőket gondozási napok számításánál figyelembe kell-e venni, mert ez a felek között nem volt vitatott. Vita a felek között kizárólag az ellátotti jogviszony megszűnésének időpontjában volt.

[64] Álláspontja szerint a felperes részéről csatolt üzenetváltásokból a jogviszony megszűnésének időpontjára következtetést nem lehet levonni, mint ahogy az édesanyja segítségnyújtó tevékenységére vonatkozólag sem merült fel peradat. Az ellátott teljesen cselekvőképes, nagykorú személy volt, aki ügyeit önállóan intézte, mozgásában, lakhatásában és ellátásban pedig testvérbátyja segítette őt. Az ellátott édesanyjának semmilyen meghatalmazást nem adott nyilatkozattételre. Ezzel szemben az alperes által csatolt üzenetek, valamint (személy 9) tanúvallomása alátámasztja a 2021. októberi távozás végleges jellegét.

[65] Hivatkozott továbbá arra, hogy az üzenetváltások során a felperes tévesen tájékoztatta az ellátott édesanyját arról, hogy addig lehet fenntartani az ellátotti helyet, amíg a rehabilitációs szakvélemény hatályos, arról pedig egyáltalán nem nyújtott tájékoztatást, hogy az ellátott távolléte addig jogszerű, amíg a lakhatási díjat megfizeti. Ezen díjfizetési kötelezettségnek utoljára 2021. szeptember hónapra tett eleget, 2022-ben azonban egyáltalán nem történt befizetés. Ennek ellenére állapította meg az elsőfokú bíróság a jogviszony megszűnésének időpontját 2022. október 31. napjában. Ebből pedig tévesen jutott arra a

következtetésre, hogy a munkáltató felmondásáig rövid idő telt el, ezért a felperes kötelezettségszegése nem jelentős.

[66] Utalt továbbá arra is, hogy az intézményi jogviszony egyévi folyamatos távollét elteltével megszűnik, ezért a jogviszony megszűnésének időpontját az elsőfokú bíróságnak a nem vitatott 2021. október 9-i eltávozásra tekintettel a törvény erejénél fogva 2022. október 9-ével kellett volna megállapítania, még abban az esetben is, hogy ha a térítési díj fizetési kötelezettség elmulasztásától eltekintett. Mindezek alapján pedig a 2022. október 31-i közös megegyezéshez már semmilyen jogkövetkezmény nem fűződhetett.

[67] Hangsúlyozta, a felperes azzal is jelentős kötelezettségszegést követett el, hogy nem ivzsglta az intézményi jogviszonnyal kapcsolatos megállapodásban foglaltak teljesítését, illetve a jogviszony megszűnésével összefüggésben felmerült tájékoztatási kötelezettségét elmulasztotta.

[68] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem kellően értékelte azt a tényt, hogy a munkáltató utasítása nem a napi jelentés szerinti valótlán adatszolgáltatás módosítására, hanem a 2023. január 31-ig történő fenntartói elszámolásra vonatkozott. A módosítás során a felperes megszegte azon szabályt is, miszerint tizedesjegy pontossággal kell megadni az adatokat a Magyar Államkincstárnál. A TEVADMIN-rendszerben történő módosításokat a felperes a fenntartói ellenőrzés ideje alatt nem az alperes kérésére módosította 2022. október 27-től 2022. december 31-ig, hanem az intézkedése jogszerűségének igazolására. A nappali ellátás vezetője (személy 5) és a felperes egymást helyettesítették és kizárólag ők fértek hozzá az elektronikus nyilvántartáshoz, és annak ellenére számolták el a normatívát a Magyar Államkincstár felé mind a lakóotthonban, mind a nappali ellátásban, hogy egyik helyen sem vették igénybe az ellátást.

[69] Előadta, hogy a Magyar Államkincstár az elsőfokú eljárás alatt vizsgálatot rendelt el 2022., majd 2021. évre, amelynek eredményeként kötelezte a támogatási összeg visszafizetésére. Az előbbieket bizonyítására utólagos bizonyítás keretében határozatokat csatolt és bizonyítási indítványokat terjesztett elő. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság mindezek ellenére állapította meg, hogy a felperes kötelezettségszegése nem volt jelentős.

[70] A joggal való visszaélés keretében hivatkozott arra, hogy (személy 2)-nek, lemondása folytán az új elnökkel kapcsolata nem volt, így nincs összefüggés a lemondás és az alperes munkáltatói magatartása között.

(Személy 7) a munkaviszonyát saját maga szüntette meg, túlterheltségre hivatkozással, amelyet az állami támogatással történő beruházás pénzügyi elszámolásával járó feladatok eredményeztek. Ezek már a régi elnök idejében felmerültek, az új elnökkel való kapcsolata annak kinevezését követő egy hónapig tartott.

(Személy 5) saját maga kezdeményezte a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését, amelyet azonban a munkáltató nem fogadott el, így jogviszonya munkavállalói felmondással szűnt meg. Felmondásában nem hivatkozott a munkáltató jogellenes magatartására és tanúvallomásában sem adott elő erre utaló tényt.

[71] A többi középvezető jogviszony megszüntetése kapcsán hivatkozott arra, hogy valamennyi vezető önálló döntése volt a jogviszonyának megszüntetése, ezek időben elkülönülten történtek, azokban közös elemként nem merül fel a munkáltató magatartásának jogellenessége. Ezért sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem egyenként értékelte a középvezetők jogviszony megszűnésének kérdéseit, hanem „csoportképzőnek” ítélte meg a munkáltató magatartását.

[72] Kifogásolta az alperesi elnök magatartásának vizsgálata körében az időmúlás hosszmetzeti képére történő hivatkozást. Rámutatott, hogy a felperes semmilyen módon nem igazolta, hogy az alperesi elnök megváltozott magatartásával kapcsolatosan bármilyen egyeztetést kezdeményezett vagy javaslatot tett volna. Álláspontja szerint ekként az okozati összefüggés realitásának megállapítása nem helytálló. Amennyiben azonban van okozati összefüggés, azt az ítéletnek tartalmaznia kell, mint ahogy azt is, hogy milyen magatartás az ok és ezzel konkrétan mi az okozat. Ennek pedig az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg.

[73] Álláspontja szerint az alperesi munkáltató nem élt vissza a jogaival. A felperes a kifogásolt munkáltatói magatartás megvalósítását nem határozta meg konkrétan, így maga is ezen konkrétsági szinten nyilatkozott az okozati összefüggés hiányáról.

[74] Mindezek alapján pedig a felperes azonnali hatályú felmondása jogszerű volt, magatartása nem ütközött a joggal való visszaélés tilalmába, ami alapján a kereset elutasításának van helye.

[75] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására, az alperes másodfokú perkoltségben történő marasztalására irányult, amelynek mértékét a vonatkozó IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján kért megállapítani azzal, hogy a jogi képviselője áfa fizetésére köteles.

[76] Hivatkozott arra, hogy a perben a bíróságnak az azonnali hatályú munkáltatói felmondásban felhozott indokok alátámasztottsága kérdésében kellett állást foglalnia. Utólagos és állítólagos hivatkozások, a felmondásban nem szereplő indokok vizsgálatára, így az indokok bővítésére nincs lehetőség, azaz csak és kizárólag a felperesi munkavállaló terhére rótt magatartást lehet értékelni.

[77] Vitatta a fellebbezésben felhozott állításokat, megismételte a meghallgatása kapcsán elfoglalt álláspontját. Álláspontja szerint az ellátotti jogviszony közös megegyezéssel megszüntetését alátámasztó okirati bizonyítékot az alperes nem döntötte meg. Az, hogy már egy évvel korábban megszüntetésre került volna az ellátotti jogviszony, a perben nem nyert bizonyítást. Azt, hogy az ellátott a visszatérés szándéka nélkül távozott volna el, az is cáfolja, hogy az intézményben korábbi lakóhelyéül szolgáló szobában hagyta a televízió készülékét, a vizuális játékokhoz használt lemezeket és hardvert is. Az édesanyja kapcsolattartói minőségének kétségbe vonása álláspontja szerint azért valótlán, mert a cselekvőképességgel rendelkező ellátott életvitelében önállóltan volt, édesanyja gondoskodott róla, a fellebbezésben hivatkozott testvérbátyjáról pedig most hallott először.

[78] Változatlanul fenntartotta, hogy az adaptációs szabadságon lévő ellátottakra jogszerűen igényelt támogatást a felperesi intézményvezető, ez következik a jogszabály rendelkezéseiből, valamint az intézménynél irányadó korábbi gyakorlatból.

[79] Az, hogy az alperes feleslegesen önellenőrzést végzett, ami miatt jelentős összegeket kell a költségvetés felé visszafizetnie, a saját döntése volt, nem hozható összefüggésbe a felperes munkavégzésével.

[80] A kötelezettségszegés jelentős és lényeges volta kapcsán hivatkozott arra, hogy a 2022. október 31. napja utáni téves adatszolgáltatást a felperes korrigálta, emiatt az alperesi intézményt semmilyen hátrány nem érte, így a felmondás ezen figyelmetlenség okából nem tekinthető sem jelentősnek, sem lényegesnek.

[81] Álláspontja szerint a felmondás lényegében nem volt más, mint mondva csinált hivatkozás a felperes munkaszervezetből történő eltávolítására, amelyet a tanúvallomások megfelelően alátámasztottak.

[82] A fellebbezésben hivatkozottak úgy, mint a térítési díj elmaradása miatti jogviszony megszűntetés, a normatív támogatás feltételeinek fenn nem állása, vagy az ellátott végleges jelleggel történő intézmény elhagyása részben valótlan állítások, részben pedig nincsenek összefüggésben a jogvita tárgyával.

Az ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[83] A fellebbezés alaptalan.

[84] Az ítéltábla kötelező hatályon kívül helyezési okot nem észlelt, ilyenre a peres felek sem hivatkoztak, ezért az ítéltábla felülbírálati jogkörének a Pp. 370. §-a szabályozott korlátai között járt el. E rendelkezés (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolhatja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ez azt jelenti, hogy a 371. § (1) bekezdésében foglaltak miatt korlátnak minősül – egyebek mellett – hogy a fellebbező milyen konkrét döntést kér a másodfokú bíróságtól tekintetben, hogy az mennyiben változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét és ezt milyen okból tegye, továbbá, hogy a fellebbező milyen anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést jelöl meg fellebbezése alapjául. Azzal tehát, hogy a fellebbező milyen határozott kérelmet és milyen indokkal ad elő, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól kért felülbírálat tárgyát és körét. Emellett lényeges korlátot jelent az is, hogy a Pp. 369. §-a meghatározza, a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható.

[85] Az alperes fellebbezésében az ítéltáblától gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában jelölte meg, fellebbezésének szabad szöveges indokolásában azonban elsőfokú bíróság tényállás megállapítását is támadta akkor, amikor a

bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére hivatkozott, amely az ítéltábla számára a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlását is lehetővé tette.

[86] A Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást az anyagi jogi felülbírálat során akkor érintheti, ha a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősíti. A mérlegelés akkor okszerűtlen, ha az ítéletben rögzített tényállás iratellenes, illetőleg, ha az elsőfokú bíróság az adott bizonyítékok alapján nem juthatott volna az általa elfogadott következtetésre, vagyis a tényállás megállapítása során logikai hibát vétett. Abban az esetben azonban, ha a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként, a logika szabályai szerint lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása, a másodfokú bíróság azt akkor sem bírálhatja felül, ha maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközne. Nem elégséges azonban az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölni, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést, illetve milyen bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak.

[87] Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából vitatta azon megállapítást, hogy (személy 8) ellátott részéről az intézmény végleges elhagyásának szándéka csak 2022. október 31. napjával valósult meg. Következtes hivatkozása szerint az ellátott 2021. október 9-én az intézményt a véglegesen elhagyta, így az ellátotti jogviszonya 2021. október 9-én megszűnt. Ennek alátámasztására bizonyítékként hivatkozott a (személy 8)-cal folytatott üzenetváltásokra, (személy 9) tanúvallomásában előadottakra, továbbá azon körülményre, hogy az ellátott után 2021 októberétől a térítési díjat nem fizették, ezzel kapcsolatosan intézkedést a felperes nem tett, tájékoztatási kötelezettségének a fenntartó irányába nem tett eleget, az elmaradt térítési díj behajtása iránt nem intézkedett és ilyen irányú intézkedést sem kezdeményezett. Hivatkozott továbbá arra, hogy az ellátott jogviszonya legkésőbb az egyévi folyamatos távollét miatt 2022. október 9. napján megszűnt. Ezzel szemben a felperes hivatkozása szerint az ellátott kizárólag rehabilitációs szabadságon vett részt, amelynek alátámasztására hivatkozott az ellátott édesanyjával folytatott üzenetváltásokra, valamint arra, hogy az intézmény végleges elhagyásának szándéka kizárólag 2022. október 12. napján fogalmazódott meg a csatolt üzenetváltás alapján. Ezt támasztotta továbbá alá az is, hogy a jogviszony megszüntetése iránt ezt követően a 2022. október 26. napján kelt közös megegyezéssel megszüntetés aláírásával 2022. október 31. napjával került sor.

[88] A Pp. 279. § (1) bekezdés értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A Pp. 279. § (1) bekezdésében rögzített bizonyítékok szabad mérlegelésének elve egyenes következménye a tényállás szabad megállapítása elvének (Pp. 263. §), hiszen a kötetlenség nemcsak az igénybe vehető bizonyítási eszközök és módok terén valósul meg, hanem a bizonyítás eredményének szabad mérlegelése kapcsán is. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották-e vagy sem. A bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik [2016. évi CXXX. törvény indokolása a Pp. 279. §-hoz].

[89] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a fenti bizonyítékokat helyesen vonta mérlegelési körébe, azokat a logika szabályai szerint értékelve helyesen jutott arra a megállapításra, hogy 2021. október 8-án az ellátott az intézményből nem a végleges elhagyás szándékával költözött el. Az ellátott kiköltözését az általa küldött üzenetek, valamint a felek nyilatkozata alapján is az ellátott magatartása miatti konfliktus váltotta ki, az ellátott e konfliktus hatása alatt tette meg nyilatkozatait, (személy 9) pedig e nyilatkozatok tartalmáról tudott vallomást tenni. Ezen körülményre is figyelemmel az elsőfokú bíróság értékelhette az ellátott – fentiek okán – érzelmi indíttatású üzeneteivel, valamint az azokat alátámasztó (személy 9) tanúvallomásával szemben e kérdés eldöntése szempontjából perdöntőnek a felperes és az ellátott életvitelét támogató édesanyja közötti üzenetváltásokat, valamint az ellátotti jogviszonyt megszüntető 2022. október 26-i okiratot. Adott helyzetben nem kifogásolható, hogy az alperesi intézmény képviselőjében eljáró felperes hitelt adott az ellátott édesanyja, meghatalmazás nélkül tett nyilatkozatának, a peradatokból ugyanis az tűnik ki, hogy – az alperes hivatkozásával szemben – (személy 8)-t édesanyja segítette az ügyintézésben. Nem volt tehát a logikával ellentétes az elsőfokú bíróságnak az ellátott távozásának minősítésével kapcsolatos következtetése. A következtetést nem teszik logikátlanná az alperes fellebbezésében továbbiakban hivatkozott bizonyítékok (térítési díjról szóló kimutatás, házirend) sem, ugyanis a térítési díj fizetésének és az eltávozás megfelelő dokumentálásának hiányából még nem lehet feltétlenül következtetni a visszatérés szándéka nélküli távozásra.

[90] A fentiekre figyelemmel annak sincs jelentősége, hogy a felperes a térítési díj befizetésére történő felhívás elmulasztásával, valamint a térítési díj elmaradásának fenntartó felé történő jelentésével valóban mulasztást követett el, amely mulasztások – a fenti bizonyítékok mellett – nem voltak alkalmasak annak alátámasztására, hogy a felperes tudatában volt annak, hogy az ellátott nem fog visszatérni az intézménybe.

[91] A fellebbezés ebben a körben annyiban alapos, hogy a 2022. évi Költségvetési tv. 9. melléklet II.1.4. pontja alapján az ellátott intézményi jogviszonya egyévi folyamatos távollét esetén – a törvény erejénél fogva – megszűnik. Ebből következően (személy 8) ellátott intézményi jogviszonya – a jogszabály erejénél fogva – 2022. október 9. napján szűnt meg, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a jogviszony megszűnésének időpontja tekintetében módosítja.

[92] Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak, így különösen a beszerzett tanúvallomásoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján az okszerűség követelményét nem sértő módon állapította meg [Pp. 279. § (1) bekezdés], ezért a tényállás módosításának, vagy kiegészítésének az előbbieken túl nem volt helye, így a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálat csak kis részben vezetett az alperes által várt eredményre.

[93] A Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú bíróság a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti. E felülbírálat keretében az alperes annak megállapítását kérte, hogy az

azonnali hatályú felmondás jogát jogszerűen gyakorolta, továbbá, hogy a munkaviszony megszüntetésével nem valósított meg joggal való visszaélést.

[94] Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a munkáltató a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi.

[95] Az Mt. 64. § (1) bekezdésében foglalt felmondás indokolásával szemben támasztott követelményeknek az azonnali hatályú felmondás indokolásával összefüggésben is érvényesülnie kell, így a megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie, a megszüntető jognyilatkozat indokának valóságát és okszerűségét pedig vita esetén a nyilatkozattevő bizonyítja.

[96] Az azonnali hatályú felmondás kivételes esetben gyakorolható munkaviszony megszüntetési mód azokra az esetekre, amelyeknél már nem várható el a munkáltatótól, hogy a munkaviszonyt a felmondási időre még fenntartsa. A munkáltató ezen kivételes megszüntetés jogát csak a törvényben biztosított konjunktív feltételek fennállása esetén gyakorolhatja, így a felmondás jogszerűségének megállapítása szempontjából az szükséges, hogy a munkavállaló a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét vétkes módon, ezen belül is szándékosan vagy súlyosan gondatlanul megszegje és ezen kötelezettségszegés egyben jelentős mértékű is legyen.

[97] Az alperes az azonnali hatályú felmondást arra alapította, hogy a felperes az általa vezetett lakóotthon költségvetési támogatásának igénylésekor 2021 októberétől 2022 decemberéig nem valós létszámadatot jelentett le, ezzel megtevesztette az alperesi munkáltatót és a lakóotthonban ténylegesen lakók számánál egy fővel többre igényelte meg a költségvetési támogatást (normatívát). Az alperes fellebbezési érveire tekintettel fontos hangsúlyozni, hogy kizárólag a munkáltatói intézkedés indokolásában rögzített indokok alapján volt vizsgálható az intézkedés jogszerűségének kérdése, utóbb az indokok nem bővíthetők. Az előbbi indokok tekintetében volt tehát csak vizsgálható az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerinti konjunktív feltételek fennállta. Mivel az elsőfokú bíróság az azonnali hatályú felmondás jogellenességét azon feltétel hiányára alapította, hogy a felrótt kötelezettségszegésnek jelentős mértékűnek kell lennie, a fellebbezésnek, ebből következően a másodfokú eljárásnak is ez képezhetette a tárgyát.

[98] E körben az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított döntő jelentőséget annak a körülménynek, hogy a felperes kötelezettségszegése a felmondásban szereplő teljes időtartam vonatkozásában fennáll-e. A korábban kifejtettek alapján az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a felperes kötelezettségszegése 2021. október 9. és – a fentiekben megállapított – 2022. október 9. napja között nem állapítható meg, hiszen a 2022. évi Költségvetési tv. 9. melléklet II.1.4. pontja alapján a gondozási napok számításánál az ideiglenesen – egészségügyi vagy egyéb okból – távollévőket is figyelembe kell venni.

[99] Ez alapján azonban a kötelezettségszegés mértékének megállapítása körében kizárólag a 2022. október 9-ét követő 2022. december 31-ig tartó időszak vehető csak figyelembe, ami a felrótt kötelezettségszegés mértékét jelentősen csökkenti.

[100] A kötelezettségszegés mértéke tekintetében ugyancsak lényeges szempont, hogy nem vitatottan az alperesnek a 2022. évi támogatással 2023. január 31-ig kellett elszámolnia a Magyar Államkincstár felé, azaz eddig az időpontig lett volna lehetősége a felperesnek a téves létszám lejelentését korrigálni. Az, hogy erre részben a 2023. január 9-i meghallgatására, részben munkaviszonya 2023. január 24-i azonnali hatállyal történő megszüntetésére figyelemmel már csak részben volt módja, nem értékelhető a felperes terhére.

[101] Az ítéltábla minderre tekintettel osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a rövidebb – kevesebb, mint 3 hónapos időtartamot érintő – egyébként önrevízió útján korrigálható téves létszámközlés nem minősül jelentős mértékű kötelezettségszegésnek.

[102] Az azonnali hatályú felmondás konjunktív feltételeinek körében a kötelezettségszegés jelentős mértéke hiányában az alperes azonnali hatályú felmondása jogellenes volt, így helyesen marasztalta az elsőfokú bíróság az alperest a munkaviszony jogellenes megszüntetésének felperes leszállított keresete szerinti jogkövetkezményeiben.

[103] Figyelemmel arra, hogy az alperes azonnali hatályú felmondása a fentiek szerint jogellenes volt, a bíróságoknak a joggal való visszaélés tárgyában már nem kellett állást foglalnia, ezért az ítéltábla az alperes e körben előadott hivatkozásait nem vizsgálta.

[104] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a fenti tényállásbeli módosítással – helybenhagyta.

[105] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperesnek a jogi képviselővel felmerült, az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, és (5) bekezdése szerinti, valamint 4/A. § szerinti – általános forgalmi adóval növelt – összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

[106] Az alperest megillető személyes illetékmentesség folytán felmerült másodfokú eljárási illeték az állam terhére marad. [Pp. 82. § (1) bekezdés, 96. § (1) bekezdés és 102. § (6) bekezdés, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pont, 39. § (1) bekezdés és 46. § (1) bekezdés].

[107] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[108] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak alapján fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2024. június 05.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.
s.k.

Dr. Telegdy Gergely s.k.

Dr. Bálint Attila

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró